

Sammendrag av Faglig Forums rapport

Nye naturfunn og sjøfuglbestander i nedgang

Status for hva som er særlig sårbare havområder er uendret. Områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja betegnes fortsatt som særlig sårbare og verdifulle. Miljøkartleggingen har blant annet avdekket flere korallområder utenfor Vesterålen med til sammen 330 kartlagte korallrev. Dette sier rapporten: ”Høy naturverdi har blitt ytterligere bekreftet og styrket innenfor området som er kartlagt av MAREANO. Det er påvist stor variasjon i naturtyper og undersjøiske landskap, blant annet mange nye korallrev, flere potensielt nye naturtyper og kandidater til ansvarsarter for Norge. (..) i tillegg har mange av områdene sjøfuglbestander i tilbakegang, særlig langs fastlandsskysten.”

Kunnskapshull om fisk

I rapportens sammendrag sies det at kunnskapen om flere av de verdifulle og sårbare områdene har økt, men at man har avdekket kunnskapsmangel om fisk. Dette sier rapporten: ”MAREANO og SEAPOP prosjektene har generert mye ny og detaljert informasjon om verdien i noen av de særlig verdifulle og sårbare områdene (Lofoten – Tromsøflaket, kysten langs fastlandet og Eggakanten). Dette gjør det mulig å identifisere habitater med større detalj enn i 2005 og differensiere verdiene innad i områdene. For andre økosystemkomponenter, slik som fisk, er ikke kunnskapsnivået økt tilsvarende. Derfor er det samlet sett ikke mulig å endre status til områdene.”

Ulykke kan gi betydelige miljøkonsekvenser

I sammendraget konkluderes det med at potensielle miljøkonsekvenser av en oljeulykke som følge av petroleumsaktivitet eller skipstrafikk kan være betydelige. I rapporten står det: ”Potensielle miljø –og samfunnsmessige konsekvenser av en ulykke i planområdet kan være betydelige, enten en slik ulykke skyldes petroleumsvirksomhet, skipstrafikk, eller en atomhendelse”.

Videre står det i rapporten at: ”For de analyserte ulykkes scenariene vurderes utslipp i Nordland V og Nordland VI å gi alvorligere miljøkonsekvenser, samt høyere miljørisiko for fisk, sjøfugl, marine pattedyr og strand, enn tilsvarende utslipp i Nordland VII og Troms II.” Samtidig står det i rapporten at Nordland VI (altså området rett utenfor Lofoten) antas å være det området med mest petroleumsressurser.

Om bruk av risikoanalyser - behov for biologisk forsvarlig kunnskap

I tillegg understrekes det at risikomodeller som i dag brukes for å beregne tap av årsklasserekruttering av fisk, sjøfugl og sjøpattedyr må forbedres. I rapporten står det: ”Det er viktig å videreutvikle en felles risikoforståelse og videreutvikle en helhetlig modell for risikoforvaltning. Det er viktig å videreutvikle metoder for å forbedre vurderingen av samfunnsmessige konsekvenser av akutt forurensning. Det er også behov for fortsatt metodisk utvikling for å forbedre metoder for analysering av miljøkonsekvenser og miljørisiko knyttet til akutte oljeutslipp for henholdsvis fugl, sjøfugl, marine pattedyr og strand. Det er viktig å

videreutvikle metodikk for å beregne tap på årsklasserekruttering av fisk som på en biologisk forsvarlig måte håndterer en romlig variasjon i overlevelse fra yngel til voksen fisk.”

Det er heller ikke gjort nye vurderinger på helhetlig miljørisiko i forvaltningsplanområdet på bakgrunn av manglende kunnskapsgrunnlag. I rapporten står det: ”Det er imidlertid ikke gjort en vurdering av miljørisiko i hele forvaltningsplanområdet, fordi det fortsatt gjenstår metodiske utfordringer på dette området. Det er derfor ikke mulig å trekke slutninger vedrørende helhetlig miljørisiko i område for forvaltningsplanområdet verken av de analyser som ble gjort for 2003 eller som nå er gjort for 2025. (..) Videreutvikling av oljevern teknologi og kunnskapsgrunnlag for oljevern er gjennomført, men effekt av den samlede beredskapen kan foreløpig ikke beskrives entydig. Det er behov for en ny kartlegging av beredskapsbehovet i forvaltningsplan området”.

Kunnskapshull om beredskapen er god nok

I rapporten står det at det ikke er måle og forutsi om dagens beredskap i havområdene er god nok. ”Flere tiltak for å styrke beredskapen mot akutt forurensning - altså redusere miljøkonsekvensene av akutt forurensning - fra petroleumsvirksomhet og skipsfart er gjennomført, men det er ikke mulig å dokumentere at beredskapen er utformet og dimensjonert slik at den bidrar effektivt til fortsatt lav risiko for skade på miljøet og de levende marine ressursene.”

Kunnskapshull om forurensning

Det framheves et stort kunnskapsbehov om forurensningens påvirkning på naturen. Spesielt framheves potensiell skade som følge av miljøgifter i naturen som et viktig innsatsområde. I rapporten står det: ”Det er fortsatt behov for mer kunnskap om effekter av forurensning på komponenter i økosystemet. Dette gjelder både effekter av enkelte miljøgifter og samvirkende effekter mellom flere miljøgifter. Pågående prosjekter forventes ikke å dekke dette kunnskapsbehovet.”

Klimaendringer, havforsuring og samlet belastning

Det pekes både på behovet for videreutvikling av gode klimamodeller og beregning for samlet belastning. Det påpekes at påvirkning fra flere pressfaktorer samtidig kan skape alvorlig konsekvenser for økosystemet. I rapportens sammendrag står det blant annet at: ”På grunn av flere usikre og dårlig dokumenterte faktorer er det ikke mulig å si hvilke konsekvenser den samlede menneskelige aktiviteten faktisk har på økosystemene.”

